

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΓΟΝΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Επεξήγηση των όρων που χρησιμοποιούνται

Δικαιούχοι

Προϋποθέσεις

Περίοδος πληρωμής

Ύψος επιδόματος

Διαβήματα αιτητή/αιτήτριας

Προθεσμία υποβολής της αίτησης

Τρόπος πληρωμής

Διπλά δικαιώματα

Προσφυγές

Ασφαλιστές αποδοχές

Το ποσό των αποδοχών του ασφαλισμένου αναφορικά με το οποίο είναι καταβλητέες οι εισφορές

Ασφαλιστική μονάδα

Το αποτέλεσμα που προκύπτει από την μετατροπή των πραγματικών και εξομοιούμενων ασφαλιστέων αποδοχών σε ασφαλιστικές μονάδες

Βασικές ασφαλιστές αποδοχές

Το ποσό ασφαλιστέων αποδοχών, το οποίο καθορίζεται κάθε έτος και αυξάνεται με διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου των ασφαλιστέων αποδοχών κατά το προηγούμενο έτος εισφορών σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο αυτού, έτος εισφορών.

Βασική Ασφάλιση

Περιλαμβάνει τις ασφαλιστές αποδοχές κάθε χρόνου μέχρι του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, δηλαδή μέχρι τη μία μονάδα.

Εβδομαδιαία αξία

Η αποτίμηση της ασφαλιστικής μονάδας σε ασφαλιστέες αποδοχές, με βάση το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Εξομοιούμενη ασφάλιση

Ασφαλιστέες αποδοχές για τις οποίες ο ασφαλισμένος δεν έχει υποχρέωση καταβολής εισφορών:

- Για οποιαδήποτε περίοδο τακτικής φοίτησης σε εκπαιδευτικό ίδρυμα μετά το 16^ο έτος της ηλικίας του,
- Για περιόδους θητείας στην Εθνική Φρουρά,
- Για περιόδους που λαμβάνει επίδομα ασθενείας, ανεργίας, μητρότητας, πατρότητας, γονικής άδειας, σωματικής βλάβης, ή σύνταξη ανικανότητας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
- Για τη περίοδο που απουσιάζει από την εργασία του με γονικά άδεια, άδεια φροντίδας, άδεια λόγω ανωτέρας βίας.

Κατά τον υπολογισμό του δικαιώματος και του ύψους της θεσμοθετημένης σύνταξης και της σύνταξης χηρείας για θάνατο ασφαλισμένου ο οποίος απεβίωσε κατά ή μετά τη συντάξιμη ηλικία, λαμβάνεται υπόψη εξομοιούμενη ασφάλιση τακτικής εκπαίδευσης, μόνο για περίοδο έξι ετών, δηλαδή μέχρι έξι ασφαλιστικές μονάδες. Τονίζεται ότι, στις περιπτώσεις των υπόλοιπων παροχών λαμβάνεται υπόψη όλη η περίοδος εξομοιούμενης ασφάλισης τακτικής εκπαίδευσης χωρίς περιορισμούς. Ασφαλισμένη γυναίκα, δικαιούται για σκοπούς απόκτησης δικαιώματος σε σύνταξη ή αύξηση του ποσού της σύνταξης της, για κάθε παιδί που έχει γεννήσει ή έχει υιοθετήσει, εξομοιούμενη ασφάλιση για χρονική περίοδο μέχρι και 156 εβδομάδες μέσα στο διάστημα των 12 χρόνων από τη γέννηση του κάθε παιδιού της για κάλυψη τυχόν κενών στην ασφάλιση της.

Έτος εισφορών

Για τους μισθωτούς των οποίων οι αποδοχές καθορίζονται πάνω σε μηνιαία βάση, σημαίνει ημερολογιακό έτος και για τους υπόλοιπους ασφαλισμένους σημαίνει περίοδο 52 ή 53 εβδομάδων, που αρχίζει την πρώτη Δευτέρα κάθε έτους και λήγει την Κυριακή πριν από την πρώτη Δευτέρα του επόμενου έτους.

Ουσιώδης χρόνος

Σε σχέση με οποιαδήποτε παροχή, σημαίνει την πρώτη ημέρα από την οποία ένα πρόσωπο θα δικαιούταν την παροχή, εάν υπέβαλλε αίτηση μέσα στην καθορισμένη για την παροχή αυτή προθεσμία.

Πραγματική ασφάλιση

Περιλαμβάνει όλες τις ασφαλιστέες αποδοχές για τις οποίες πληρώθηκαν εισφορές.

Πραγματική βασική ασφάλιση

Αναφέρεται στις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου αναφορικά με τις οποίες έχουν καταβληθεί εισφορές μέχρι του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Συμπληρωματική ασφάλιση

Περιλαμβάνει τις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου πέρα από το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Σχετικό έτος εισφορών

Σε σχέση με παροχή, σημαίνει το τελευταίο έτος εισφορών πριν το έτος παροχών που περιλαμβάνει την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να ικανοποιούνται οι σχετικές με την παροχή ασφαλιστικές προϋποθέσεις (δηλαδή για το πρώτο εξάμηνο του 2022 σχετικό έτος εισφορών είναι το 2020 και για το δεύτερο εξάμηνο του 2022 σχετικό έτος εισφορών είναι το 2021).

Γονέας

Το φυσικό πατέρα νοουμένου ότι έχει αναγνωρίσει νόμιμα το τέκνο και/ή τη φυσική μητέρα, ή πατέρα/μητέρα που απέκτησαν τέκνο μέσω παρένθετης μητρότητας, ή το θετό πατέρα ή μητέρα.

Εργαζόμενος

Πρόσωπο που απασχολείται για άλλο πρόσωπο είτε δυνάμει συμβάσεως ή σχέσεως εργασίας ή μαθητείας είτε κάτω από τέτοιες περιστάσεις από τις οποίες μπορεί να συναχθεί η ύπαρξη σχέσης εργοδότη και εργοδοτούμενου:

Νοείται ότι ο όρος εργοδότης ερμηνεύεται αναλόγως και περιλαμβάνει και την Κυπριακή Δημοκρατία.

Δικαιούχοι

Επίδομα γονικής άδειας δικαιούνται οι εργαζόμενοι γονείς, λόγω της γέννησης ή υιοθεσίας τέκνου, ώστε να είναι δυνατή η επιμέλεια του τέκνου.

Προϋποθέσεις

- να έχει πραγματική βασική ασφάλιση, ίση τουλάχιστον με το 0,50 της ασφαλιστικής μονάδας και να έχουν παρέλθει τουλάχιστον είκοσι έξι(26) εβδομάδες από την εβδομάδα έναρξης της ασφάλισης του/της και
- να έχει πραγματική ή εξομοιούμενη ασφάλιση, ίση τουλάχιστον με το 0,39 της ασφαλιστικής μονάδας μέσα στο σχετικό έτος εισφορών.

-επιπρόσθετα θα πρέπει να έχει απασχοληθεί για περίοδο δώδεκα μηνών, εντός της περιόδου εικοσιτεσσάρων μηνών, πριν την ημερομηνία έναρξης της περιόδου που αιτήθηκε και

-θα πρέπει να έχουν συμπληρωθεί έξι μήνες συνεχούς απασχόλησης στον ίδιο εργοδότη

Περίοδος πληρωμής

Το επίδομα γονικής άδειας μπορεί να καταβληθεί μετά τη λήξη της περιόδου μητρότητας ή πατρότητας. Εάν δεν είχε εξασφαλίσει δικαίωμα σε επίδομα μητρότητας ή πατρότητας, τότε, μετά τη λήξη της περιόδου που θα λάμβανε εάν είχε δικαίωμα.

Το επίδομα γονικής άδειας δίνεται μέχρι τη συμπλήρωση των οκτώ ετών του τέκνου. Σε περίπτωση υιοθεσίας για περίοδο οκτώ ετών, νοουμένου ότι το τέκνο δεν ξεπερνά την ηλικία των δώδεκα ετών.

Το επίδομα γονικής άδειας καταβάλλεται για συνολική περίοδο έξι εβδομάδων μέχρι 01/08/2024 και οκτώ εβδομάδων από 02/08/2024.

Εάν αφορά σε περίπτωση τέκνου με αναπηρία, η διάρκεια του επιδόματος επεκτείνεται σε τέσσερις εβδομάδες για σοβαρή αναπηρία ή μέτρια νοητική αναπηρία και σε έξι εβδομάδες για ολική αναπηρία. Στις περιπτώσεις αυτές το επίδομα καταβάλλεται μέχρι το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του τέκνου.

Το επίδομα γονικής άδειας μπορεί να καταβληθεί ως εξής:

- Μία μέρα – τρεις εβδομάδες, μέχρι 31/12/2023
- Μία μέρα – τέσσερις εβδομάδες, από 01/01/2024 μέχρι 31/12/2024
- Μία μέρα – πέντε εβδομάδες, από 01/01/2025 και μετά.

Το ύψος του επιδόματος

Το ύψος του επιδόματος γονικής άδειας καθορίζεται με βάση τον εβδομαδιαίο μέσο όρο των πραγματικών και εξομοιούμενων ασφαλιστέων αποδοχών του/της ασφαλισμένου/νης μέσα στο σχετικό έτος εισφορών.

Το επίδομα γονικής άδειας περιλαμβάνει βασικό επίδομα και συμπληρωματικό επίδομα:

-Το εβδομαδιαίο ύψος του επιδόματος είναι 72% της εβδομαδιαίας αξίας της ασφαλιστικής μονάδας (ή του κλάσματος της) που έχει σε πίστη του/της ο/η ασφαλισμένος/η, στη βασική ασφάλιση του/της, κατά το σχετικό έτος εισφορών και

-60% της εβδομαδιαίας αξίας του αριθμού των ασφαλιστικών μονάδων που έχει σε πίστη του/της ο/η ασφαλισμένη, στη συμπληρωματική του/της ασφάλιση κατά το σχετικό έτος εισφορών.

Αν ο/η ασφαλισμένος/η μισθωτός/η, λαμβάνει μέρος των απολαβών του/της από τον εργοδότη του/της για την περίοδο που δικαιούται επίδομα γονικής άδειας, το επίδομα

μειώνεται έτσι που το άθροισμα του επιδόματος και των αποδοχών που λαμβάνει να μην υπερβαίνει τις πλήρεις αποδοχές του/της.

Διαβήματα αιτητή/αιτήτριας

Για να πληρωθεί επίδομα γονικής άδειας ο ασφαλισμένος μισθωτός γονέας πρέπει να υποβάλει αίτηση, μέσω ειδικού εντύπου, το οποίο μπορεί να εξασφαλίσει από την ιστοσελίδα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και να την υποβάλει σε οποιοδήποτε Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή σε Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη, αφού συμπληρωθεί κατάλληλα από τον αιτητή/τρια και τον εργοδότη του/της.

Προθεσμία υποβολής της αίτησης

Η αίτηση για επίδομα γονικής άδειας πρέπει να υποβληθεί εντός επτά ημερών από τη μέρα από την οποία απαιτείται το επίδομα.

Σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής της αίτησης, η αντίστοιχη προθεσμία παρατείνεται κατά τρεις (3) μήνες από την αφετηρία της, εάν ο αιτητής/τρια αποδείξει ότι η καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης οφειλόταν σε εύλογη αιτία η οποία υφίστατο σε όλο το χρονικό διάστημα από την εκπνοή της προθεσμίας μέχρι την υποβολή της αίτησης.

Σε περίπτωση όπου δεν θεμελιώνεται το δικαίωμα σε επίδομα γονικής άδειας, θα εξετάζεται αυτόματα το δικαίωμα σε εξομοιούμενη περίοδο ασφάλισης.

Τρόπος πληρωμής

Το επίδομα γονικής άδειας καταβάλλεται μέσω εμβάσματος σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου.

Διπλά δικαιώματα

Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος μισθωτός γονέας δικαιούται ταυτόχρονα επίδομα γονικής άδειας και άλλη παροχή από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λαμβάνει μόνο την πιο ψηλή παροχή.

Αυτό δεν εφαρμόζεται όταν υπάρχει ταυτόχρονα δικαίωμα σε επίδομα γονικής άδειας και σε σύνταξη χηρείας, ή σε επίδομα αγνοουμένου. Στην περίπτωση αυτή ο/η ασφαλισμένος/η πληρώνεται για την ίδια περίοδο και τις δύο παροχές.

Προσφυγές

Αν ο αιτητής/αιτήτρια δεν είναι ικανοποιημένος/η από την απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτηση του/της, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση αυτή με προσφυγή του/της στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εντός 15 ημερών από την ημέρα που του/της κοινοποιήθηκε η απόφαση.

Αν ο αιτητής/αιτήτρια δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του/της κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

Ο/Η αιτητής/αιτήτρια μπορεί, επίσης, να προσφύγει απευθείας στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του/της κοινοποιήθηκε η απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, χωρίς να προσφύγει στον Υπουργό.